

کیفیت زندگی سالمندان مبتلا به شکستگی گردن استخوان ران با سالمندان فاقد شکستگی

سردبیر محترم

تحقیقات، نشان می‌دهد که شکستگی گردن ران در ایران شیوع بالایی دارد (1)، ولی کیفیت زندگی مبتلایان به این عارضه، مورد توجه قرار نگرفته و تحقیقات انجام‌شده عموماً مربوط به کشورهای غربی است. یک مطالعه نشان می‌دهد که تنها نیمی از مبتلایان به شکستگی گردن ران، پس از یک سال به وضعیت قبلی بازگشته و 43 درصد، توانایی راه رفتن را به دست آورده‌اند (2). با وجود این، در شروع این مطالعه، تحقیقی که به مقایسه کیفیت زندگی این بیماران با افراد فاقد شکستگی در ایران پرداخته باشد در دسترس نبود. از این رو پژوهشگران برآن شدند که به مقایسه کیفیت زندگی سالمندان مبتلا به شکستگی گردن ران با سالمندان فاقد شکستگی بپردازند. به این منظور یک مطالعه تحلیلی بر روی دو گروه 70 نفره از سالمندان با سن 60 سال و بالاتر انجام شد. گروه اول، شامل افرادی بود که حداقل 3 ماه قبل از مطالعه دچار شکستگی گردن ران شده بودند. گروه دوم، شامل افراد مشابه با گروه اول بود که فاقد شکستگی گردن ران بودند و از میان هم‌محله‌ای‌ها یا بستگان گروه اول انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه EQ5D استفاده شد. همچنین اطلاعات فردی شامل سن، جنس، نحوه زندگی، شغل قبلی و فعلی، تحصیلات، محل زندگی، وضعیت تأهل، میزان درآمد، ابتلا به امراض مزمن و مدتی که از شکستگی می‌گذشت جمع‌آوری شد. داده‌ها با برنامه SPSS و با استفاده از محاسبه میانگین و انحراف معیار و آزمون‌های کای دو، تی، آنالیز واریانس و ضریب همبستگی پیرسون تجزیه و تحلیل شد.

واحدهای پژوهش، شامل 79 زن و 61 مرد بودند. سن مبتلایان به شکستگی $73/5 \pm 8/07$ سال و سن سالمندان فاقد شکستگی $72/8 \pm 7/48$ سال بود. بین دو گروه از نظر سن، جنس، سطح سواد، شغل قبلی و تعداد بیماری زمینه‌ای، تفاوت معناداری مشاهده نشد ($p > 0/05$). اما بین کیفیت زندگی دو گروه به تفکیک، در اکثر ویژگی‌های فردی، تفاوت معنادار مشاهده شد ($p < 0/05$). به‌گونه‌ای که نمره کلی کیفیت زندگی در گروه مبتلا به شکستگی $43/58 \pm 15/76$ (از 100 نمره) و در گروه فاقد شکستگی $65/54 \pm 20/90$ بود ($p < 0/001$).

برخی از مطالعات قبلی در ایران تنها به بررسی کیفیت زندگی سالمندان سالم پرداخته و نتایجی مشابه با گروه فاقد شکستگی مطالعه حاضر را گزارش داده‌اند (3). مطالعه ما مشخص کرد که کیفیت زندگی سالمندان مبتلا به شکستگی گردن ران با وجود درمان‌های انجام‌شده، به‌صورت معناداری از کیفیت زندگی سالمندان فاقد شکستگی کم‌تر است. مطالعه پانده و همکاران نیز ضمن تأیید کاهش کیفیت زندگی مبتلایان به شکستگی هیپ، نشان داد که بیشتر بیماران زنده پس از این شکستگی‌ها بعد از دو سال، اکثراً قادر به راه رفتن نبوده و در سرای مراقبتی اقامت داشتند (4).

در تحقیق حاضر، در هر دو گروه کم‌ترین نمره کیفیت زندگی توسط سالمندانی کسب شد که به تنهایی زندگی می‌کردند ($42/41 \pm 12/45$ در گروه مبتلا به شکستگی و $56/12 \pm 14/15$ در گروه فاقد شکستگی). متأهلین هر دو گروه، نمرات کیفیت زندگی بیشتری کسب کردند ($44/98 \pm 16/92$ در گروه مبتلا به شکستگی و $68/71 \pm 21/99$ در گروه فاقد شکستگی). برخی از مطالعات نیز نشان داده‌اند که برخورداری از روابط خانوادگی و حمایت‌های بین نسلی، باعث بهبود کیفیت زندگی سالمندان می‌شود (5).

با توجه به تأثیر منفی و شدید شکستگی گردن ران بر کیفیت زندگی سالمندان، ایجاد سیستم‌های حمایتی و توسعه برنامه‌های بازتوانی می‌تواند به ارتقای کیفیت زندگی این سالمندان کمک کند.

محسن ادیب حاج باقری^{1*}

1. گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی کاشان

*عده دار مکاتبات: کاشان، دانشگاه علوم پزشکی کاشان، دانشکده پرستاری و مامایی، تلفن و فاکس: 0361-5556633

Email: adib1344@yahoo.com

References

1. Adib-Hajbaghery M, Masoody Alavi N. [Evaluating the patients with osteoporotic neck femur bone fractures in Kashan (Persian)]. FEYZ, Kashahn University of Medical Sciences & Health Services 2006; 4(10): 52-8.
2. Van Balen R, Steyerberg EW, Polder JJ, Ribbers TL, Habbema JD, Cools HJ. Hip fracture in elderly patients: outcomes for function, quality of life, and type of residence. Clin Orthop Relat Res 2001; (390): 232-43.
3. Nejati V, Ashayeri H. [Health Related Quality of Life in the Elderly in Kashan (Persian)]. Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology 2008; 14(1): 56-61.
4. Pande I, Scott DL, O'Neill TW, Pritchard C, Woolf AD, Davis MJ. Quality of life, morbidity and mortality after low trauma hip fracture in men. Ann Rheum Dis 2006; 65(1): 87-92.
5. Rana AKM, Wahlin A, Lundborg CS, Kabir ZN. Impact of health education on health-related quality of life among elderly persons: results from a community-based intervention study in rural Bangladesh. Health Promotion International 2009; 24(1): 36-45.